

Correctievoorschrift VMBO-KB

2019

tijdvak 1

maatschappijkunde CSE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Politiek en beleid

1 B

2 **maximumscore 2**

Juiste antwoorden zijn:

- In artikel 1 van de Grondwet staat dat allen die zich in Nederland bevinden in gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden 1
- en een probleem kan ontstaan, omdat (een van de volgende): 1
 - in het experiment van die gelijkheid wordt afgeweken.
 - er een verschil in behandeling gaat ontstaan.
 - je in de ene gemeente voor hetzelfde gestraft wordt en in de andere gemeente niet.

3 A

4 D

5 **maximumscore 2**

Juiste antwoorden zijn:

uitspraak 1 = onjuist

uitspraak 2 = onjuist

uitspraak 3 = onjuist

uitspraak 4 = juist

indien vier antwoorden juist

2

indien drie of twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

6 C

7 D

8 **maximumscore 2**

Juiste antwoorden zijn:

- 1 c 1
- 2 e 1

9 A

10 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn:
 uitspraak 1 = juist
 uitspraak 2 = onjuist
 uitspraak 3 = onjuist
 uitspraak 4 = juist

indien vier antwoorden juist	2
indien drie of twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

12 maximumscore 2

- De twee partijen zijn: Partij voor de Dieren en GroenLinks
en
- de twee begrippen zijn: (3) duurzaam produceren en (4)
milieuvriendelijk beleid

1
1

Opmerking

De scorepunten alleen toekennen als beide partijen en beide begrippen juist zijn.

13 maximumscore 1

Ja, want (een van de volgende):

- de politiek is erbij betrokken.
- het staat op de politieke agenda.
- er wordt actie van de overheid verwacht.
- het kan niet door individuen worden opgelost.

14 A

15 C

16 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- De positie van de volksvertegenwoordiging wordt aangetast / de leden van de volksvertegenwoordiging nemen namens de kiezers beslissingen.
- Het politieke besluitvormingsproces wordt vertraagd.
- De politieke kwesties zijn vaak te ingewikkeld om door de kiezers beoordeeld te worden.
- Er bestaat gevaar van manipulatie door eenzijdige berichtgeving in de media.
- De politieke besluitvorming wordt versnijperd.
- Kiezers stemmen tegen omdat ze het ergens anders niet mee eens zijn.
- Er kan alleen ja of nee gestemd worden / er is geen variatie mogelijk.

per juist antwoord

1

18 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- Als er verkiezingen zijn, heeft alleen de partij van de machthebber kans om te winnen.
- Er is sprake van censuur.
- Het leger en de veiligheidsdienst/politie spelen een grote rol in het dagelijkse leven.
- Alleen de partij van de machthebber heeft toegang tot de media.
- Er is geen sprake van een parlementaire democratie en rechtsstaat.

per juist antwoord

1

19 A

20 maximumscore 2

- nummer 2 1
- nummer 3 1

21 A

Criminaliteit en rechtsstaat

22 C

23 C

24 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

- Bij de twee jaar gevangenisstraf, waarvan een half jaar onvoorwaardelijk, past het best (een van de volgende):
 - afschrikking
 - het handhaven van de rechtsorde
 - wraak
 - wens van slachtoffers/publiek (genoegdoening)
 - voorkomen van eigenrichting
 - opzettelijke gerechtvaardigde leedtoevoeging
- Bij het verbod om vijf jaar een functie in de zorg te mogen uitoefenen past het best:
 - preventie/voorkomen van herhaling
 - beveiliging van de maatschappij en burgers

26 B

27 A

28 C

29 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn:

- nummer 3 1
- nummer 4 1

30 D

31 D

32 maximumscore 1

Juist antwoord is:
seponeren

33 C

34 C

35 A

36 D

37 B

38 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

39 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn:
 uitspraak 1 = preventief
 uitspraak 2 = repressief
 uitspraak 3 = repressief
 uitspraak 4 = preventief

indien vier antwoorden juist	2
indien drie of twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

40 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn:
 uitspraak 1 = juist
 uitspraak 2 = onjuist
 uitspraak 3 = onjuist
 uitspraak 4 = juist

indien vier antwoorden juist	2
indien drie of twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

41 C

42 A

43 maximumscore 2

- nummer 2 1
- nummer 6 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 31 mei.

Meteen aansluitend op deze datum start Cito met de analyse van de examens.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

cartoon 1	bron: NRC Handelsblad van 15 maart 2017
tekst 1	naar: www.nos.nl van 25 januari 2018
tekst 2	naar: www.nos.nl van 20 december 2017
tabel 1	naar: www.smallingerland.nl van 2 februari 2018
tekst 3	naar: www.nrc.nl van 30 januari 2018
tekst 4	naar: www.nos.nl van 13 februari 2018
tekst 5	naar: www.nu.nl van 9 november 2017
tekst 6	naar: www.nos.nl van 31 januari 2018
tekst 7	naar: www.volkskrant.nl van 24 oktober 2017
tekst 8	naar: www.ad.nl van 8 februari 2018
tekst 9	naar: www.nu.nl van 7 september 2017
afbeelding 1	bron: www.nu.nl van 26 oktober 2017
tekst 10	naar: www.ad.nl van 15 februari 2018
tekst 11	naar: www.prodemos.nl van februari 2018
tekst 12	naar: www.rtlnieuws.nl van 17 januari 2018
tekst 13	naar: www.degemeente.nl van april 2018
afbeelding 2	bron: www.limburg.nl van februari 2018
tekst 14	naar: www.parool.nl van 23 november 2017
tekst 15	naar: www.nos.nl van 17 november 2017
tekst 16	naar: www.nos.nl van 19 december 2017
tekst 17	naar: www.ad.nl van 20 december 2017
tekst 18	naar: www.ad.nl van 19 januari 2018
tekst 19	naar: www.hartvannederland.nl van 30 januari 2018
tekst 20	naar: www.ad.nl van 8 februari 2018
tekst 21	naar: www.hartvannederland.nl van 6 maart 2017

tekst 22 naar: www.tubantia.nl van 9 februari 2018

tabel 2 bron: CBS van 9 mei 2016

tekst 23 naar: www.telegraaf.nl van 11 januari 2018